

M A I M A G Y A R K Ö L T Ő K

KORVIN SÁNDOR: VASÁRNAP DÉLUTÁN

Mint öreg ember a napon
derül a vén világ.
A Fellegvár felhőből tűz
hajára bóbítát.

Istállók s konyhák gőziből
özönlött ki e nép.
Mégis tempósan hajladoz,
mégis rátartin lép.

Tükrébe új foncsort kerit
és újfent takaros
a torkos malomgátakon
robotoló Szamos.

Szolgalegény, szolgálólány
fogóznak össze, pár
a várba karol s mindahány
a ringó sorba áll.

Gyógyul és kedvet kap a táj
a fertő tél után.
Mint csodadoktor éleszti
a fényes délután.

Feledik, hogy az úri nép
vegyülni nem kíván. —
Szebb a bokréta városunk
zöld hátsóudvarán.

Vendéget lát a Sétatér
és tarkán felpezseg.
Óh színes aljak, szalagos
ünneplő székeltek.

Szebb, ha a nép a néppel jár,
szegénnyel a szegény.
Fonja át egymás termetét
a szolgálány, legény.

A fák zöld bokrétája közt
zsivaj, kacér, erős.
Forog a név körhintaként,
a nép az új az ős.

Fonja át egymás életét
minden szegényfia.
Nem látott még a földkerekek
ily körtáncot soha...

Lobogj óh kedv, tavaszi kedv,
friss népek, bomló fák!
Feledd ma szolgavoltodat
hullámzó sokaság.

KORVIN SÁNDOR: A FÜRDŐBEN

Modern idill! Kirándulás egy kádban.
A fáradt test ön-mélyeibe tér.
A könnyítő elem fürösztli lágyan —
Kivül szűk kád, belül kitágult tér.

A fülke, mint a gőzmosoda fülledt,
de kedvem enyhül, testem szendereg,
s a mélyvizek rest mámorába süllyed,
hisz' víz és só, akár a tengerek.

Elönt a messzi tenger szűrt zenéje.
Hideg-meleg, mint forrásvíz csobog.
Mint zápor csap a tenger felszínére
úgy zúgnak le a fényes zuhanyok.

Az emlék elszáll habzó partfokokra
és földereng az áhitott csoda.
A gummiszivacs rőt korallok bokra
s a szappan, mint a hal siklik tova.

Egy mozdulat az alvó iszapágyig,
a vándor test súlyveszve imbolyog.
A kéz pihegő medúzákkal játszik
és ráfonódnak finom moszatok.

Mint rab hal, amely üvegházát lakja,
tudom: műtenger ámitása ez.
Rátapadok az őr üvegfalakra
s az áttetsző álvégtelen övez.

És mégis kell a víz mesterkélt álma.
Az anyaméh s a tenger ős-örök
kábulatába ringatnak felváltva
e hérvégi, kibérelt örömök.

Óh hatvan perc tisztálkodás és álom,
őstenger-émlék, magzat-révület!
A multakat mélyedben megtalálom.
A hős jövő az ott vár kívüled.

MARIA BÉLA: K. TUCHOLSKY EMLÉKÉNEK

Nem róla és nem magamról
akarok szólni, de életünk
sekély vizeiről, miben oly könnyű
elmerülni! A sekély vizek
az egyedül veszedelmesek!
Aki nagyon lenn él
a vigasztalan hétköznapi
között s örök magányosságban,
az megérte szavaimat. — A harc
volt a mi szigorú
szülőnk s egyetlen társa
ifjú éveinknek. Ne engedd,
hogy a kúszó ellenség:
a **lassan** gyilkoló elfáradás
felőrölje erődöt: a harc,
a pofoztató, életadó,
felmagasító, szabadító
harc a mi kenyérünk s vizünk,
melyben életünk kivirágzik.

MARIA BÉLA: EGY VASÁRNAP

Vasárnap volt, olyan, mint a többi,
március első napja és a hegyeken
fehér hó feküdt. Már kora reggel
megtelt a város sítalpakat cipelő
emberekkel és a frisstestű lányok
nevetésében már ott ült a tavasz.

Ugyanakkor pedig más hegyek között
nem hó fehérlett: sűrű fojtó, **füst**

és elhaló hörgések szórták be a tájat.
Parancsra egymást halálra keresték
világosabb bőrű és sötétebb bőrű,
egészséges, épeszű férfiak.

MÉLIUSZ JÓZSEF: ELKÉSO IFJUSÁG

Húllnak ifjú éveink,
egyik a másik után,
elsárgult avar alatt
tespednek fegyvereink.

Ó, hol vagy lelkes láng,
ki lobogtál Grachusok
Rómát ingató ajakán,
párisi uccafüstben,

lőporban vérré váltál
s a márciusban száltál?
ólmos felhők alatt
terül a nép földetlen

s sorskemény csapások
csorgatják gyenge vérét.
Rémülten megbujtanak
a harcra elhivottak,

mély álomvárba vonultak,
holt némaságba borultak.
Az ifjú láng ~~nga~~ ~~üz~~
nincs, nincs sehol közöttünk.

Gyávák vak sokasága
zümögve gúnyt dalol
gyalázatos magáról,
fiatal rút bukásról.

Folyik, folyik az év
egyik a másik után,
világ fekete arcán
változás álig esik.

Pedig amott ádul,
a körmös alkonyatból
változás hire dörög,
acélos lépés dönög,

s a cikkanó villanás
halálos biztosan
elemi, óriás
tűzvészé tornyosúl.

De, akkor már elkéstél
Ifjuság, ki elhagytad
fegyvered rozsdá közt,
rothadó avar alatt!

AZ IRÓI SZABADSÁGRÓL: „A történelem erői, vagyis a tulajdon történetüket formáló emberek meghatározó hatással vannak Önökre, kedves irótársaim, és minden ellenállás hiábavaló. Ők fogják át láthatatlanul az önök kezét, ők vezetik az önök tollát: fegyelmezzék hát rángatózó irótollukat, amely a vélt írói szabadság nevében lázong. Az önök szabadsága nem kerülhet ellentétbe a történelem mozgásával, hanem e mozgás elfogadásában rejlik. Szabadságuk nem más, mint az önökre ráható erők megismerése és megértése.” (Louis Aragon. Vendredi, április 3.)

LOUIS ARAGON A REGÉNYRŐL: „A regény nagyértékű tálmány, az emberi szellem vívmánya abban a mértékben, amelyben az emberi szellem fejlődésének eszköze s a megismerésnek, nem pedig az elhomályosításnak a módja. Ez azt jelenti, hogy a regényíró képtelen betölteni hivatását, ha visszatérése a valósághoz véget ér a valóság pusztító tudomásulvételénél... A regény nem fénykép: s mi több, az irodalmi fénykép: a naturalizmus korántsem az a realizmus, amelyre gondolok; hiányzik belőle a kísérletező tudatos beavatkozása a valóság teljes felderítése végett.” (Vendredi, 1936. április 3.)